

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра соціальних та поведінкових наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету

Наталія КИРИЧЕНКО

« 01 » вересня _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 05. Педагогіка та психологія вищої школи

(назва навчальної дисципліни)

освітній рівень

Доктор філософії

(бакалавр, магістр)

спеціальність

051 Економіка

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація (освітньо-професійна програма) «Економіка»

(назва спеціалізації)

факультет

ЕКОНОМІЧНИЙ

(назва факультету)

2023 – 2024 навчальний рік

Робоча програма дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи»

(назва навчальної дисципліни)

Для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Економіка», спеціальності 051 Економіка

Розробники:

Наталія АКІМОВА, професор кафедри соціальних та поведінкових наук, д.псих.н.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри соціальних та поведінкових наук

Протокол від «01» _____ вересня _____ 2023 року № 1 _____

Схвалено методичною комісією економічного факультету

Протокол від «01» _____ вересня _____ 2023 року № 2 _____

Затверджено на Вченій раді економічного факультету

Протокол від «01» _____ вересня _____ 2023 року № 2 _____

В. о. завідувача кафедри соціальних та поведінкових наук

(підпис)

Варнавська І. В.

(прізвище та ініціали)

«01» _____ вересня _____ 2023 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (напрямок підготовки), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	вечірня форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки (шифр і назва)	Обов'язкова компонента (ОК 5)	
Змістових частин – 1	Спеціальність: <u>051 Економіка</u>	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: <u>реферат (презентація)</u>		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,4 самостійної роботи студента – 6,6	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		12 год.	12 год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	12 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		66 год.	66 год.
Індивідуальні завдання:			
-			
Вид контролю: Залік			

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 24/66 (0,36)
для вечірньої форми навчання – 24/66 (0,36)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення курсу «Педагогіка та психологія вищої школи» - підготовка спеціалістів, здатних, виходячи з громадянських позицій, вирішувати виробничі чи наукові завдання і відповідати за їх вирішення

Загальноосвітня (навчальна) – сприяти становленню висококваліфікованого фахівця, здатного проводити наукові дослідження на сучасному рівні.

Розвиваюча - формувати й розвивати психолого-педагогічні знання студентів, навчити їх аналізувати явища та поведінкові акти, виробити навички самостійного аналізу, уміння застосовувати отримані знання при оцінюванні конкретної ситуації, сприяти оволодінню уміннями та навичками, які потрібні у професійній діяльності.

Виховна - формувати переконання та ціннісні орієнтації студентів відповідно до ідеалів гуманізму, демократії, соціальної справедливості, поваги до особистості, виховувати активну громадську позицію, сприяти усвідомленню ролі та значення соціальної роботи в становленні Української держави; сприяти розвитку в майбутніх соціальних працівників, їх професійних й особистісних якостей.

Завдання вивчення курсу «Педагогіка та психологія вищої школи»:

- ознайомлення студентів з основами майбутньої професії;
- оволодіння основними категоріями педагогіки та психології;
- дослідження сучасних теоретико-методологічних засад викладання;
- оволодіння системою знань про сучасні наукові дослідження;
- оволодіння навичками проведення наукових досліджень;
- формування професійного світогляду та наукового мислення;
- сприяння підвищенню рівня професійної культури;
- інтеграція, систематизація психологічних знань про психологічні механізми підвищення ефективності організації навчального процесу у вищій школі;
- вивчення умов забезпечення ціннісно-особистісного самовизначення педагогів і студентів у педагогічній взаємодії;
- формування професійного мислення студентів, набуття ними досвіду творчого використання психологічних знань у розв'язанні конкретних завдань навчально-професійної та майбутньої педагогічної діяльності.

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу:

Інтегральна компетентність. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне

значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК 06. Здатність володіти соціально-комунікативними навичками ефективного спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)

СК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності.

СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.

СК09. Здатність дотримуватись етики досліджень, правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності

Програмні результати навчання (ПРН)

РН07. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.

РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми

Міждисциплінарні зв'язки

Вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на знаннях та вміннях, які були здобуті під час вивчення таких навчальних дисциплін: «Філософія», «Вступ до фаху», «Методика економічних досліджень».

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Психологія і педагогіка вищої школи: предмет, завдання, методи

1. Предмет, основні категорії, завдання психології вищої школи. Зв'язок

психології вищої школи з іншими галузями психологічних знань.

2. Предмет, задачі, основні категорії педагогіки вищої школи. Вища школа як педагогічна система.

3. Методи та принципи психолого-педагогічних досліджень.

4. Криза освіти. Основні напрями реформування вищої освіти та науки у XXI столітті

Тема 2. Форми організації навчального процесу у вищому навчальному закладі

1. Функції, типологія, дидактична структуру лекції.

2. Дидактичні основи семінарських занять.

3. Дидактичні основи практичних занять.

4. Дидактичні основи консультацій, індивідуальних занять.

Тема 3. Діяльність та пізнавальні процеси. Пізнання як діяльність.

1 Студент як суб'єкт власної навчально-професійної діяльності. Роль мотивації в навчально-професійній діяльності.

2. Пізнавальні процеси як механізми психічного відображення.

3. Організація самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів. 4 Розвиток творчого потенціалу майбутніх фахівців.

5 Психологічні передумови і показники успішності студентів у навчально-професійній діяльності.

6 Причини неуспішності студентів і шляхи їх усунення.

Тема 4. Студент як суб'єкт педагогічної діяльності

1. Психологічна характеристика студентства як періоду пізньої юності або ранньої дорослості.

2. Суперечливості та кризи студентського віку.

3. Вищий навчальний заклад – один із провідних факторів соціалізації особистості студента як фахівця.

4. Адаптація студента до навчання у вищій школі, її види та умови ефективності. 5. Типологічні особливості сучасних студентів.

6. Психологія студентської групи. Роль куратора. Психологічні особливості студентського самоврядування.

Тема 5. Психологія діяльності та особистості викладача вищої школи

1. Викладач вищого навчального закладу як організатор навчально-виховного процесу

2. Педагогічна культура викладача вищого навчального закладу

3. Інноваційні технології і методи навчання

Тема 6. Виховання особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою

1. Організація виховної роботи у вищому навчальному закладі.

2. Діяльність куратора студентської академічної групи

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						вечірня форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	п	лаб	інд. та с.р.		л	с	п	лаб	інд. та с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Основи загальної психології												
Тема 1. Психологія і педагогіка вищої школи: предмет, завдання, методи	16	2		2		12	16	2		2		12
Тема 2. Форми організації навчального процесу у вищому навчальному закладі	16	2		2		12	16	2		2		12
Тема 3. Діяльність та пізнавальні процеси. Пізнання як діяльність	16	2		2		12	16	2		2		12
Тема 4. Студент як суб'єкт педагогічної діяльності	14	2		2		10	14	2		2		10
Тема 5. Психологія діяльності та особистості викладача вищої школи	14	2		2		10	14	2		2		10
Тема 6. Виховання особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою	14	2		2		10	14	2		2		10
Разом за модулем	90	12		12		66	90	12		12		66
Усього годин	90	12		12		66	90	12		12		66

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Психологія і педагогіка вищої школи: предмет, завдання, методи	2
2	Тема 2. Форми організації навчального процесу у вищому навчальному закладі	2
3	Тема 3. Діяльність та пізнавальні процеси. Пізнання як діяльність	2
4	Тема 4. Студент як суб'єкт педагогічної діяльності	2
5	Тема 5. Психологія діяльності та особистості викладача вищої школи	2
6	Тема 6. Виховання особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою	2

6. Теми семінарсько–практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Психологія і педагогіка вищої школи: предмет, завдання, методи	2
2	Тема 2. Форми організації навчального процесу у вищому навчальному закладі	2
3	Тема 3. Діяльність та пізнавальні процеси. Пізнання як діяльність	2
4	Тема 4. Студент як суб'єкт педагогічної діяльності	2
5	Тема 5. Психологія діяльності та особистості викладача вищої школи	2
6	Тема 6. Виховання особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою	2

8. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не плануються	-

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Психологія і педагогіка вищої школи: предмет, завдання, методи	12
2	Тема 2. Форми організації навчального процесу у вищому навчальному закладі	12
3	Тема 3. Діяльність та пізнавальні процеси. Пізнання як діяльність	12
4	Тема 4. Студент як суб'єкт педагогічної діяльності	10
5	Тема 5. Психологія діяльності та особистості викладача вищої школи	10
6	Тема 6. Виховання особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою	10

10. Індивідуальні завдання

Види індивідуальних науково (навчально)- дослідницьких завдань:

- підготовка статті до друку;
- виступ на наукових конференціях (друковані тези);
- участь у інтернет-конференціях;
- конспект з теми (модуля) за заданим або власно розробленим студентом планом;
- презентація з теми (модуля) або вузької проблематики;
- розв'язування та складання практичних, ситуативних задач різного рівня з теми, модуля або курсу;
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історичні розвідки тощо;
- розроблення навчальних та діагностичних тестових завдань (з теми, модуля, курсу).

- виготовлення схем, розроблення структурно-функціональних схем різних процесів, комплексів, складання карт, макетів кримінальних справ.
- написання есе, творчих завдань тощо.

11. Методи навчання

Реалізується студентоцентрований та проблемно-орієнтований підхід, навчання через практичну підготовку, самонавчання та конструювання індивідуальної освітньої траєкторії.

Лекційні заняття мають інтерактивний науковий характер. На практичних заняттях застосовують кейс-метод, ситуаційні завдання, ділові ігри. Обов'язковою є підготовка презентацій результатів власних досліджень. Увагу акцентовано на особистому саморозвитку, груповій роботі, умінні презентувати результати навчання, що сприятиме формуванню потреби й готовності до продовження самоосвіти протягом життя. Залучення до проведення занять кваліфікованих практикуючих фахівців та зарубіжних провідних науковців. Консультування із науковим керівником й представниками академічної спільноти, проведення власного оригінального наукового дослідження.

12. Методи контролю

Система оцінювання знань за освітніми компонентами складається з поточного та підсумкового контролю (усне та письмове опитування, тести, презентації, письмові іспити та заліки).

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється за 100 бальною (рейтинговою) шкалою, ECTS («А» (90-100), «В» (82-89), «С» (74-81), «D» (64-73), «Е» (60-63), «FX» (35-59), «F» (1-34)), національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

13. Розподіл балів, які отримують студенти (форма контролю – залік, екзамен)

Виходячи із обсягу та структури програмного матеріалу дисципліни, курс складається з 1 змістовні частини і викладається протягом 1 семестру.

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)							Разом за семестр
Змістова частина							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	МКР і залік	Max 100
Max 10	Max 22	Max 10	Max 10	Max 10	Max 10	Max 28	

Кожна зі змістових частин оцінюється за шкалою розподілу балів за темами змістовних частин.

Тема	Законспектувати тезово питання	Скласти логічну схему	Підготувати презентацію	Скласти 5 тестових запитань	Разом
Тема 1. Психологія і педагогіка вищої школи: предмет, завдання, методи	2	3		5	10
Тема 2. Форми організації навчального процесу у вищому навчальному закладі	2	3	12	5	22
Тема 3. Діяльність та пізнавальні процеси. Пізнання як діяльність	2	3		5	10
Тема 4. Студент як суб'єкт педагогічної діяльності	2	3		5	10
Тема 5. Психологія діяльності та особистості викладача вищої школи	2	3		5	10
Тема 6. Виховання особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою	2	3		5	10
Модульна контрольна робота					18
Залік					10
Разом	3	2	12	24	100

Студенти, які протягом семестру набрали **не менше 60 балів** для отримання позитивної оцінки мають можливість отримати оцінку (заліку) «Автоматично», відповідно до набраної кількості балів, переведених для іспиту в національну оцінку та систему ECTS згідно із шкалою оцінювання.

Студенти, які протягом навчального семестру набрали **до 60 балів**, тобто отримали попередню оцінку «Незадовільно» або **FX** зобов'язані до початку екзаменаційної сесії підвищити кількість балів, інакше вони не допускаються до заліку з цієї дисципліни і мають академічну заборгованість.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Педагогіка та психологія вищої школи».
2. Методичні рекомендації до семінарсько-практичних занять.
3. Методичні рекомендації для самостійної роботи здобувача.

Основна література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів і аспірантів / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. – К.: Філ-студія, 2006. – 320 с. 2. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: практикум: Навч. посіб. – К.: Каравела, 2008. – 336 с. 3. Кузьмінський А.І. Омеляненко В.Л. Педагогіка. Підручник. – К.: Знання, 2007. – 447 с. 4. Загальна психологія. / За загальною редакцією академіка С.Д. Максименка. Підручник. – 2-ге вид., переробл. і доп. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 704 с.
Додаткова	<ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про вищу освіту». – К., 2014. 2. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. – 4-ге вид., доп. / М. М. Фіцула – К.: Академвидав, 2020.
Інформаційні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Золотарьова І. М. Конспект лекцій з дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи» (для магістрів денної форми навчання усіх спеціальностей) / І. М. Золотарьова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 36 с. http://eprints.kname.edu.ua/46720/1/2015_%D0%BF%D0%B5%D1%87_%20173%D0%9B%20%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D

- [0%B5%D0%BA%D1%82%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9%20%D0%90-5.pdf](#)
2. Маркіна Л.Л. Конспект лекцій «Психологія і педагогіка вищої школи»
<https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/0908/1.1.pdf>
 3. Курс лекцій з дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи»
<http://www.dgma.donetsk.ua/metod/ugo/pipvw/do/kl.pdf>
 4. Педагогіка та психологія вищої школи : тексти лекцій. – Дрогобич : Редакційновидавничий відділ ДДПУ, 2014. – с.
https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/8165/1/V_Gorodinska_M_Pantuk_V_Miliaieva_Pedagogika%20ta%20psihologii%20vicshoi%20shkolu_NDLK_L.pdf
 5. Практична психологія та педагогіка вищої школи : збірник 3-34 тестів для магістрантів зі спеціальності 8.12020104 «Технології парфумерно-косметичних засобів» / Т. П. Зарічна ; за ред. І. М. Білая. – Запоріжжя : [ЗДМУ], 2015. – 78 с.
http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/8109/1/15_Prakt_psykhol_z_b_testiv.pdf
 6. Туркот Т.І., Коновал О.А. Т 88 Педагогіка та психологія вищої школи: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Херсон: Олді-плюс, 2013. – 466 с.
https://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3478/%D0%A2%D1%83%D1%80%D0%BA%D0%BE%D1%82%20%D0%A2%20%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BB%20%D0%9E.%D0%90.%20%D0%9F%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%8F%20%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%BE%D1%97%20%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B8,%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%20%D0%BF%D0%BE%D1%81_%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf?sequence=1&isAllowed=y
 7. Студентський портал URL: <https://stud.com.ua>
 8. Он-лайн підручники URL: http://www.pravo.vuzlib.su/book_z811.html
 9. Підручники он-лайн URL: <http://osvita.ua>
 10. Навчальні матеріали он-лайн URL: <https://pidruchniki.com>